

Šifra kandidata:

Državni izpitni center

JESENSKI IZPITNI ROK

PSIHOLOGIJA

Izpitna pola 1

Strukturirane naloge

Ponedeljek, 28. avgust 2023 / 90 minut

Dovoljeno gradivo in pripomočki:

Kandidat prinese nalivno pero ali kemični svinčnik.

Konceptna lista sta na perforiranih listih, ki ju kandidat pazljivo iztrga.

SPLOŠNA MATURA

NAVODILA KANDIDATU

Pazljivo preberite ta navodila.

Ne odpirajte izpitne pole in ne začenjajte reševati nalog, dokler vam nadzorni učitelj tega ne dovoli.

Prilepite kodo oziroma vpišite svojo šifro (v okvirček desno zgoraj na tej strani).

Izpitna pola vsebuje 4 strukturirane naloge, od katerih izberite in rešite 3. Pri vsaki nalogi tudi označite, na kateri del odgovarjate (npr. 1.1., 1.2. ali 1.3.). Število točk, ki jih lahko dosežete, je 36; vsaka naloga je vredna 12 točk.

V preglednici z "x" zaznamujte, katere naloge naj ocenjevalec oceni. Če tega ne boste storili, bo ocenil prve tri naloge, ki ste jih reševali.

1.	2.	3.	4.

Rešitve pišite z nalivnim peresom ali s kemičnim svinčnikom v izpitno polo v za to predvideni prostor **znotraj okvirja**. Pišite čitljivo. Če se zmotite, napisano prečrtajte in rešitev zapišite na novo. Nečitljivi zapisi in nejasni popravki bodo ocenjeni z 0 točkami. Osnutki rešitev, ki jih lahko napišete na konceptna lista, se pri ocenjevanju ne upoštevajo.

Zaupajte vase in v svoje zmožnosti. Želimo vam veliko uspeha.

Ta pola ima 16 strani, od tega 2 prazni.

M 2 3 2 5 4 1 1 1 0 2

Konceptni list

V sivo polje ne pišite. V sivo polje ne pišite.

Konceptni list

5/16

Konceptni list

V sivo polje ne pišite. V sivo polje ne pišite.

Konceptni list

7/16

Prazna stran

OBRNITE LIST.

1. Gimnazijka Ivana je v seminarSKI nalogI pri psihologiji želeta proučiti spominsko sposobnost mladostnikov. Zamislila si je, da bo za zbiranje podatkov o spominu udeležencev uporabila ocenjevalne lestvice. Ko je Ivana o svoji zamisli povedala sošolki Metki, je ta rekla: »Hm, Ivana, si prepričana, da bo to v redu? A ne bi bilo bolje, če bi uporabila psihološki test?«
  - 1.1. Navedite, v kakšen namen v psihologiji uporabljamO ocenjevalne lestvice. Poimenujte in opišite dva tipa ocenjevalnih lestvic.
(4 točke)
  - 1.2. Poimenovana tipa ocenjevalnih lestvic ponazorite s primeroma, ki bi ju v svoji raziskavi lahko uporabila Ivana (za vsak tip en primer). Razložite, zakaj je za raziskavo, kot je Ivanina, uporaba psihološkega testa bolj primerna kot uporaba ocenjevalne lestvice.
(4 točke)
  - 1.3. Ivana najde zanimiv test spomina. Presodite in pojasnite, katere značilnosti psihološkega testa mora imeti ta test, da bo Ivana lahko kakovostno izmerila spomin mladostnikov (tri presoje s pojasnitvami).
(4 točke)

M 2 3 2 5 4 1 1 1 0 9

9/16

2. Janja se je izučila za cvetličarko. Svojo poklicno pot je začela v znani cvetličarni, kjer se je izkazala z znanjem o razmnoževanju rastlin in učinkovitim iskanjem rešitev glede na vremenske razmere. Poslovodja jo hvali, ker se zelo hitro znajde, če je treba poiskati drugega dobavitelja za rože. Janja je zadovoljna, vendar si po enem letu dela želi bolj ustvarjalnih nalog. Poslovodja razmišlja, da bi ji dodelil celotno cvetlično dekoracijo ob poroki Mihe in Eve, zato ji naroči, naj pripravi nekaj svojih zamisli. Janja se zvečer usede in razmišlja ...

2.1. Opredelite ustvarjalnost. Poimenujte tri značilnosti divergentnega mišljenja (po Guilfordu), ki so značilne za ustvarjalnost. Navedite umsko sposobnost, ki jo izkazuje Janja pri svojem delu v prvem letu dela.

(4 točke)

2.2. Vsako od značilnosti divergentnega mišljenja opišite. Ponazorite Janjine zamisli o dekoraciji poroke tako, da bodo razvidne te značilnosti.

(4 točke)

2.3. Pojasnite, kako lahko poslovodja cvetličarne ugodno vpliva na ustvarjalnost (dve pojasnitvi). Presodite in pojasnite, kateri psihosocialni potrebi bi lahko zadovoljila Janja, če bi lahko pri svojem delu izkazala ustvarjalnost.

(4 točke)

V sivo polje ne pišite. V sivo polje ne pišite.

M 2 3 2 5 4 1 1 1 1

11/16

3. Prijateljici ob kavi razpravlja o svojih težavah v partnerskih in družinskih odnosih.

Eva je samska in išče partnerja prek spletnih aplikacij za zmenkarije. Takole pripoveduje Janji: »Dopisujem si z dvema moškima, ki sta mi oba enako všeč. Oba sta privlačna in imata podobne interese kot jaz. Ko sem v stiku z enim, se že skoraj odločim, da grem z njim na zmenek, ko mi piše drugi, pa bi raje izbrala njega. Ne vem, za katerega naj se odločim.«

Janja je ločena in mama dveh otrok. Žalostno pripomni: »Le pazi, kako se boš odločila. Jaz se moram odločati, ali bom popustila bivšemu možu in privolila v njegove pogoje srečevanja z otrokomoma ali pa bom zaradi njegovega nezrelega in nezanesljivega vedenja zahtevala prekinitev stikov in s tem izzvala slabo voljo pri njem in tudi pri otrocih.«

- 3.1. Poimenujte vrsto konflikta, ki ga doživlja Eva, in vrsto konflikta, ki ga doživlja Janja. Obe vrsti konfliktov tudi opredelite.

(4 točke)

- 3.2. Poimenujte še tretjo vrsto konflikta. Ob primeru samske osebe, ki se odloča za partnersko zvezo, in primeru poročene osebe, ki razmišlja o ločitvi, ponazorite to vrsto konflikta.

(4 točke)

- 3.3. Na podlagi primerjav med tremi vrstami konfliktov presodite, katera vrsta je bolj ali katera manj obremenilna za naše duševno delovanje. Utemeljite svoje presoje.

(4 točke)

M 2 3 2 5 4 1 1 1 1 3

13/16

4. Učiteljica Zoja na občinski spletni strani prebere naslednjo novico:

Pogumen dijak nepridipravu prekrižal načrte!

V nedeljo zjutraj se je 17-letni Tadej, dijak naše gimnazije, s kolesom peljal po glavni cesti, ko je v eni od stranskih ulic opazil neljubi dogodek: nepridiprav je starejšo gospo zbil na tla, ji iz rok potegnil torbico in stekel stran. Tadej se je brez omahovanja pognal za njim in ga dohitel na koncu slepe ulice. Čeprav mu je nepridiprav zagrozil s pestmi, se ni ustrašil in uspelo mu ga je zadržati do prihoda policije ...

Zoja v opisu vsa presenečena prepozna svojega dijaka. Pri kosišu razлага možu: »Kolikor jaz poznam Tadeja, kar težko verjamem, da je bil to res on. V šoli ni tak, običajno se vede zelo proindividualno ...«

- 4.1. Opredejte prosocialno vedenje. Poimenujte dve obliki takega vedenja in navedite, katero obliko ponazarja Tadejevo vedenje.

(4 točke)

- 4.2. S primeroma ponazorite dve različni obliki Tadejevega proindividualnega vedenja v šoli. Obe obliki tudi pojmenujte.

(4 točke)

- 4.3. Presodite in pojasnite tri psihološke dejavnike, ki bi lahko povzročili, da se Tadej v situaciji, ki je opisana v besedilu nalože, ne bi vedel prosocialno.

(4 točke)

M 2 3 2 5 4 1 1 1 1 1 5

15/16

Prazna stran

V sivo polje ne pišite. V sivo polje ne pišite.